

Andrzej Marszałek 1962 – 2017 Wspomnienie

Ogromne zaskoczenie i żal wzbudziła wiadomość o śmierci 21 lipca 2017 r. naszego Przyjaciela i Kolegi dr n. med. Andrzeja Marszałka. Z naszego grona ubył Wspaniały Człowiek, pełen aktywności, pogody ducha, uśmiechu i życzliwości, zawsze chętnie spieszący z pomocą, prawdziwy Przyjaciel.

Dr n. med. Andrzej Marszałek urodził się 15 kwietnia 1962 roku w Łodzi. Tam też mieszkał i uczęszczał do szkół. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości podjął studia jako podchorąży na kierunku lekarskim w Wojskowej Akademii Medycznej. Po uzyskaniu dyplomu lekarza i ukończeniu stażu podyplomowego w 1988 r. rozpoczął pracę jako lekarz rodzinny w Przychodni Lekarskiej w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Łączności w Zegrzu pod Warszawą. Jednak wkrótce powrócił do rodzinnego miasta, w 1990 r. został służbowo przeniesiony do Wojskowej Akademii Medycznej na stanowisko asystenta w Zakładzie Analityki Lekarskiej. Tak rozpoczęła się kariera młodego naukowca, nauczyciela akademickiego w specjalności diagnostyka laboratoryjna, której to specjalności lekarskiej pozostał wierny aż do końca życia. Kariera młodego oficera-lekarza potoczyła się szybko. Uzyskiwał kolejne kompetencje zawodowe (w 1992 r. – tytuł specjalisty w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej, 1998 r. specjalizacja I stop. z w zakresie chorób wewnętrznych), osiągnięcia naukowe (w 1994 r., z wyróżnieniem stopień naukowy doktora nauk medycznych za rozprawę pt. „Ocena dynamiki wybranych parametrów bariery antyoksydacyjnej u dzieci chorych na białaczkę”) a także kolejne stopnie oficerskie (porucznik, kapitan). We wrześniu 1996 r. dr n. A. Marszałek został przeniesiony do 103 Szpitala Wojskowego w Olsztynie na stanowisko kierownika Pracowni Analityki Lekarskiej, a po 2 latach objął stanowisko kierownika

Zakładu Analityki Lekarskiej w 10 Wojskowym Szpitalu Klinicznym z Polikliniką w Bydgoszczy. Ze swoich obowiązków służbowych jako kierownika laboratoriów diagnostycznych dr Andrzej Marszałek wywiązywał się wzorowo. Pracował nie tylko w laboratorium, ale również jako praktykujący lekarz – internista. W Bydgoszczy kontynuował aktywną działalność badawczą, współpracując z gronem kolegów lekarzy – klinicystów w badaniach naukowych, a ponadto powierzono mu m.in. funkcję Przewodniczącego Koła Naukowego. Jako oficer-lekarz zajmował się głównie zagadnieniami związanymi z wykorzystaniem badań laboratoryjnych przy udzielaniu pomocy lekarskiej na różnych szczeblach ewakuacji medycznej na polu walki. W 10 WSK w Bydgoszczy służył do końca swojej kariery wojskowej, do września 2006 roku.

Miałem wielką satysfakcję pracować razem z Andrzejem, jako Jego pierwszym przełożonym – nauczycielem, ale też starszym kolegą. Byłem promotorem Jego rozprawy doktorskiej, koordynatorem i współautorem szeregu Jego publikacji. Był nie tylko zdolnym, ale też niezmiernie docieklwym młodym naukowcem. Zawsze szczyłem się, że Andrzej jest moim uczniem i członkiem licznej „Rodziny moich doktorów”, Andrzej z kolei do końca uznawał mnie jako swojego „Szefa”. Dzieliliśmy się swoimi dokonaniem, nie tylko na niwie zawodowej i naukowej, lecz również koleżeńskie i rodzinnej.

Andrzej był nie tylko zdolnym i pracowitym lekarzem, badaczem i naukowcem, ale również cechowała go wielka empatia do ludzi. Stąd był lubiany w każdym środowisku, nie tylko diagnostów laboratoryjnych. To niewątpliwie pomagało mu odnosić sukcesy zawodowe i medialne. Był wszędzie obecny, czynnie uczestniczył jako wykładowca w zjazdach i konferencjach naukowych, a jako lekarz-specjalista był zapraszany do uczestnictwa w licznych radiowych i telewizyjnych programach edukacyjnych. Publikował swoje prace w szeregu renomowanych czasopismach naukowych, jego celem była habilitacja, która naprawdę była już tuż, tuż. Przyjął piękną dewizę na życie: „Kiedy uczyć się – to naprawdę się uczyć, kiedy pracować – to pracować a kiedy bawić się – to się bawić”. I rzeczywiście ta dewiza prowadziła go przez życie.

Andrzej był niezwykle przyjacielski i pełen życzliwości. Lubiał pomagać ludziom. Przekazywał swoją wiedzę i doświadczenie życiowe i zawodowe. Problemy innych stawały się często jego problemami. Andrzej! Za szybko odszedłeś od nas. Kochałeś swoją Rodzinę – żonę i trójkę wspaniałych dzieci, kochałeś swoich przyjaciół, kochałeś „Rodzinę Doktorów”, kochałeś mundur wojskowy i przy licznych okazjach w nim występowałeś, byłeś otwarty na wszystkich. Ty po prostu kochałeś życie. A my kochaliśmy Ciebie. I takim pozostaniesz na zawsze w naszej pamięci.

Marek Paradowski

XIX Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej, 3 września 2017, Kraków

Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej odbyło się 3 września br. Głównymi zadaniami, które stały przed Delegatami były wybór nowych władz Towarzystwa oraz wytyczenie najważniejszych kierunków działań na najbliższą kadencję. Po uporządkowaniu kwestii regulaminowych i statutowych ustępujący Prezes PTDL prof. Bogdan Solnica przedstawił sprawozdanie z działalności Towarzystwa w kadencji 2013 – 2017, następnie wysłuchano i głosowano nad sprawozdaniami Skarbnika i Komisji Rewizyjnej. Po zakończeniu pierwszej części Zgromadzenia przystąpiono do wyboru Prezesa PTDL i Członków Zarządu Głównego oraz Członków Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego na kadencję 2017 – 2021.

Poniżej przedstawiono skład nowo wybranych władz Towarzystwa:

- Prezes:** dr hab. n. med. Anna Mertas
- Wiceprezysi:** prof. dr hab. n. med. Milena Dąbrowska
prof. dr hab. n. med. Bogdan Solnica
- Sekretarz:** dr n. farm. Sławomir Białek
- Skarbnik:** dr n. med. Lidia Basta
- Członkowie Zarządu:**
dr hab. Iwona Bil-Lula
prof. dr hab. n. med. Barbara Błońska-Fajfrowska
dr hab. n. med. Olga Ciepela
dr n. med. Katarzyna Fischer
mgr Marcin Matysiak
dr n. med. Włodzimierz Pawłowski
dr med. Anna Raszeja-Specht
mgr Urszula Rychlik
dr hab. Grażyna Sygitowicz
prof. dr hab. Maciej Szmitkowski
dr n. med. Rafał Wlazeł
dr hab. n. med. Ewa Wysocka

Komisja Rewizyjna

prof. dr hab. n. med. Lech Chrostek – przewodniczący
mgr Aleksandra Frydrych – członek
dr n. med. Małgorzata Jekel-Juźwiak – członek
dr n. med. Jolanta Kaufmann – z-ca członka
dr hab. n. med. Katarzyna Winsz-Szczotka – z-ca członka

Sąd Koleżeński:

dr n. med. Jacek Majda – Przewodniczący
mgr Ewa Brzezińska
dr hab. Agnieszka Jankowska-Kulawy
dr n. med. Magdalena Lampka
dr n. med. Małgorzata Rusak

XIX Zjazd Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej, 3 – 6 września 2017, Kraków

W dniach 3 – 6 września 2017 w Krakowie odbył się XIX Zjazd Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej. Honorowy patronat nad Zjazdem objął Prezydent Miasta Krakowa prof. Jacek Majchrowski oraz Prorektor ds. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr hab. med. Tomasz Grodzicki.

Otwarcie Zjazdu miało niezwykle uroczysty charakter. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia, Urzędu Prezydenta Miasta Krakowa, Uniwersytetu Jagiellońskiego, przedstawiciele Izby Producentów i Dystrybutorów Diagnostyki Laboratoryjnej. Gośćmi byli również przedstawiciele Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych, z panią Prezes dr Elżbietą Puacz na czele. Podczas uroczystości nadano tytuły „Honorowego Członka”. Wśród wyróżnionych tym zaszczytnym tytułem znaleźli się prof. Grażyna Odrowąż – Sypniewska, dr Natalia Kościuk i dr Tadeusz Wójtowicz. Ponadto, wręczono odznaki „PTDL w Uznaniu Zasług” dla osób wybitnie zaangażowanych w działalność poszczególnych oddziałów PTDL i uhonorowano Członków ustępującego Zarządu Głównego.

Oprawę naukową ceremonii zapewnił prof. Michał Witt, który w swoim znakomitym wykładzie niezwykle trafnie opisał współczesne możliwości, jak i zagrożenia związane z rozpowszechnieniem testów genetycznych, a w części artystycznej spotkania wysłuchano szereg znanych i mniej znanych utworów duetu Andrzeja i Mai Sikorowskich.

Program naukowy Zjazdu obejmował 15 sesji tematycznych, 4 wykłady plenarne, warsztaty firmowe i sesje plakatowe, odbywające się w salach obiektu Międzynarodowego Centrum Targowo-Kongresowego EXPO Kraków. Wykłady prowadzone przez znakomitych wykładowców poświęcone były różnorodnym tematom w takich dziedzinach jak onkologia, hematologia, immunologia, koagulologia, biologia molekularna, POCT, kardiologia, pediatria, endokrynologia, transfuzjologia, neurologia czy toksykologia. Sporo uwagi poświęcono tematom z dziedziny medycyny personalizowanej, która w ostatnich czasach nabrała szczególnego znaczenia. Podczas sesji poruszano tematy związane zarówno z codzienną praktyką jak i przedstawiano najnowsze doniesienia i rekomendacje. W sesjach uczestniczyli zarówno klinicyści, jak i diagnosty laboratoryjni, co stanowiło świetną płaszczyznę do wymiany poglądów i spostrzeżeń związanych z codzienną współpracą na linii lekarz – laboratorium.

Bogata oferta warsztatów firmowych z udziałem specjalistów z danej dziedziny medycznej umożliwiła uczestnikom poznanie nowości dotyczących testów diagnostycznych, a także wymianę doświadczeń z producentami i dystrybutorami.

Zjazdowi przez cały czas towarzyszyła wystawa POLMEDLAB, podczas której zaprezentowało się ponad pięćdziesięciu wystawców. Przedstawiono nowoczesne rozwiązania technologiczne niezbędne w codziennej praktyce laboratoryjnej. Podczas sesji plakatowej można było obejrzeć ponad osiemdziesiąt prac. Autorzy najlepszych prac zostali nagrodzeni.

Spotkanie towarzyskie, w czasie którego nie zabrakło symbolu Krakowa, czyli Lajkonika, odbyło się w Starej Zajezdni Kraków by DeSilva na krakowskim Kazimierzu. Była to okazja do poznania krakowskich tradycji i zwyczajów, skosztowania lokalnych specjałów, a także nawiązania nowych przyjaźni.

Ciekawe tematy, znakomici wykładowcy, burzliwe dyskusje, możliwość zadawania pytań wykładowcom nie tylko w salach obrad, ale i w kuluarach oraz świetna organizacja zaowocowały bardzo dobrym przyjęciem przez Uczestników. Na ręce Organizatorów składamy gorące podziękowania za tak profesjonalne przygotowanie Zjazdu, który pod względem merytorycznym i logistycznym prezentował bardzo wysoki poziom.

Joanna Kowalik
PTDL O/Kraków

HEMATOLOGIA Z BLISKA... Praktyczne aspekty diagnostyki i terapii – 30 września 2017, Częstochowa

W dniu 30 września br. w Częstochowie odbyła się konferencja „Hematologia z bliska. Praktyczne aspekty diagnostyki i terapii”. Organizatorem konferencji był Oddział Onkologii Klinicznej z Pododdziałem Hematologii Centrum Medycznego „MAŁGORZATA”. Patronat honorowy nad konferencją objął Prezydent Częstochowy – Krzysztof Matyjaszczyk. Konferencja przebiegała w dwóch sesjach. Pierwsza sesja rozpoczęła się od wykładu zatytułowanego „Zaburzenia wodno-elektrolitowe towarzyszące rozwojowi chorób hematologicznych i ich terapii” prowadzonego przez prof. Michała Nowickiego z Kliniki Nefrologii, Hipertensjologii i Transplantologii Nerek Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Wystąpienie poświęcone było powikłaniom w chorobach nowotworowych i sposobom ich leczenia. Prelegent swoje wystąpienie rozpoczął od zaprezentowania mechanizmów regulujących gospodarkę sodową w organizmie a następnie przedstawił mechanizmy regulujące gospodarkę potasową. Omówił takie zagadnienia jak: dysnatremia i dyskaliemia. Podjął wnikliwe rozważania na temat hiponatremii, hipernatremii oraz hipokaliemii i hiperkaliemii. Podkreślał, że fizjologia, która leży u podstaw diagnozowania i zarządzania tymi zaburzeniami jest bardzo złożona.

Tematem kolejnego wystąpienia była „Rola lekarza rodzinnego w diagnostyce i terapii szpiczaka plazmocytozowego”, której autorem był prof. Krzysztof Giannopoulos z Oddziału Hematologii w Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. Św. Jana z Dukli. W swoim wystąpieniu przedstawił najczęstsze objawy kliniczne szpiczaka plazmocytozowego, który jest chorobą nawrotową i nieuleczalną, a każdy kolejny nawrót choroby jest coraz bardziej oporny na leczenie. Zaprezentował dane statystyczne dotyczące objawów towarzyszących tej chorobie. Wśród nich wymienił: niedokrwistość normocytową (72% chorych), hiperkalcemię (13% chorych), podwyższone stężenie kreatyniny (48% chorych), białkomocz (80% chorych), przyspieszony OB (powyżej 80% chorych). W swoim wystąpieniu apelował do osób kierujących laboratoriami o pozostawienie w obecnym wydaniu (po 1h i po 2h) jednego

z ważnych wskaźników zdrowia organizmu – badania OB. Aktualnie stosowane przez wiele lat badanie OB w dużym stopniu wyparte zostało przez badanie CRP. Prelegent zwracał uwagę, że w dalszym ciągu badanie OB po 2h jest cennym źródłem informacji dla lekarza zwłaszcza hematologa. Wskazywał, iż przyspieszony OB w badaniach krwi przy niskim poziomie CRP może sugerować istnienie białka monoklonalnego, które może być wynikiem m. in. szpiczaka plazmocytozowego.

Ważnym punktem konferencji był wykład prof. Jacka Rolińskiego – Kierownika Katedry i Zakładu Immunologii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Tematem tej prelekcji był „Pacjent z wtórnym niedoborem odporności w gabinecie lekarza rodzinnego – profilaktyka i leczenie infekcji”. W wystąpieniu poruszono problemy niedoborów odporności u dorosłych. Wśród przyczyn niedoborów odporności prelegent wskazywał na: jatrogenne, w tym immunosupresja, zakażenie wirusem HIV, nowotwory, niedożywienie oraz starzenie się. Autor zwrócił uwagę na ciekawe i pojawiające się coraz częściej pytanie o nadwrażliwość na ukąszenie przez komary. Zasygnalizował, że po ukąszeniu komara często dochodzi do miejscowej reakcji skórnej w przewlekłym zakażeniu wirusem Epsteina-Barr (EBV+) oraz w przebiegu przewlekłej białaczki limfocytowej.

W drugiej sesji wystąpiła prof. Jadwiga Dwilewicz-Trojczek z Kliniki Chorób Wewnętrznych, Hematologii i Onkologii Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Tematem wystąpienia była „Nocna napadowa hemoglobinuria – rola lekarza rodzinnego w szybkim procesie diagnostycznym”. Odnosząc się do tytułu wystąpienia prelegentka wskazywała na przyczyny i objawy takie jak: bóle głowy (76%), bóle brzucha (59%), duszność (66%), szybka męczliwość (97%) oraz dysfagia (41%). Okazuje się, że choroba przebiega przewlekłe, przeważnie jednak kończy się niepomyślnie po 5 latach pomimo najlepszego leczenia wspomagającego.

W kolejnej prezentacji pod tytułem „Hiperkalcemia – problem interdyscyplinarny – kiedy myśleć o podłożu nowotworowym” dr hab. n. med. Dariusz Kajdaniuk z Rybnika przybliżył problem hiperkalcemii, która jest jednym z najczęstszych zaburzeń metabolicznych w nowotworach złośliwych, nie tylko o charakterze hematologicznym, ale także w nowotworach kości i przerzutach do kości. W wystąpieniu omówiono gospodarkę wapniową oraz PTHrP, który w chorobach nowotworowych wywołuje podobne efekty biologiczne, co PTH. Autor omówił także zaburzenia w postaci hiperkaliemii zależnej od PTH (nadczynność przytarczyc – Ca⁺; PTH⁺) oraz niezależnej od PTH (nowotwór złośliwy – Ca⁺; PTH[↓]).

Oprócz tych kwestii w dalszej części konferencji podjęty został problem trombocytopenii. Temat został ujęty w wystąpieniu pt.: „Płytki krwi – małe krwinki, duży problem – interpretacja podstawowych badań hematologicznych w małopłytkowości i nadpłytkowości” autorstwa dr Elżbiety Morawiec-Szymoniuk z Centrum Medycznego „MAŁGORZATA”. Wychodząc od praktycznych metod badania płytek krwi wystąpienie poświęcone było także analizie pojęć: małopłytkowość rzekoma, małopłytkowość poheparynowa oraz pierwotna małopłytkowość immunologiczna. Dużo czasu autorka poświęciła problemowi małopłytkowości rzekomej, która

jest zjawiskiem polegającym na zafałszowanym obniżeniu liczby płytek krwi w badaniu morfologii krwi pobranej na wersenian dwusodowy EDTA. Wielokrotnie podkreślała, że w tych przypadkach bardzo istotna jest ocena liczby płytek w komorze Bürkera. W podsumowaniu konferencji w zakresie poruszanych kwestii znalazł się proteinogram, jako skuteczne i tanie narzędzie diagnostyczne w rękę lekarza rodzinnego.

Z uwagi na skrótowy charakter niniejszego opracowania zaprezentowano jedynie główne tezy wystąpień i naszkicowano przebieg konferencji w okrojonej formie. Zasadnicze treści prezentowane podczas konferencji obejmowały zagadnienia związane z wyzwaniami z jakimi na co dzień mierzą się lekarze medycyny rodzinnej. Niewątpliwie konferencja była znakomitą okazją do poszerzenia wiedzy z zakresu chorób nowotworowych układu krwiotwórczego.

Elżbieta Tarczoń

Zakład Analityki Lekarskiej

5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ w Krakowie

email: et-elzbieta@wp.pl

Konferencje, kursy

Jak zawsze zachęcamy do odwiedzania witryn EFLM i IFCC i zapoznania się z ofertą naukowo-szkoleniową obu federacji. Szczegółowe informacje zainteresowane osoby znajdą pod adresami <http://eflm.eu/index.php/events.html> oraz www.ifcc.org/ifcc-congresses-and-conferences.

Dział Komunikaty opracowały:

Katarzyna Fischer – Członek Zarządu Głównego PTDL

Urszula Rychlik – Członek Zarządu Głównego PTDL